Autor Guste Santini
Četvrtak, 26 Svibanj 2022 07:14

Hrvatska je prema zadnjem izvještaju postigla makroekonomsku ravnotežu. Izdvojeni su Irska i Hrvatska. U pretjeranoj ravnoteži su Grčka, Cipar i Italija. U neravnoteži su, pored ostalih, Njemačka i Nizozemska. Čemu igre. Hrvatska je ionako odlučila zamijeniti kunu eurom. Zamjena kune eurom u ovom trenutku više koristi Bruxellesu nego Hrvatskoj. Mnogi govore da bi trebalo pričekati. Međutim, politička je odluka donesena. Rat, inflacija i sve ostalo nije razlog, po mišljenju našeg premijera Andreja Plenkovića za odgodu. I točka.

Ravnoteža sustava je važna u ekonomskoj analizi, bez obzira da li se radi o poslovnoj ili makroekonomskoj. Kad je sustav u ravnoteži tada se njegova entropija najmanje povećava – trebala bi stagnirati. Restrukturiranjem sustava moguće je čak smanjiti entropiju. Zato poduzetnici i razvijene zemlje stalno rade na optimalizaciji sustava. Mi ne radimo jer mi uvijek djelujemo samo i jedino optimalno. I ne samo to. Mi djelujemo i sveobuhvatno, kako kaže naš premijer Andrej Plenković. Kad ekonomisti govore o entropiji tada govore o troškovima. Rast entropije znači rast jalovih fiksnih i varijabilnih troškova.

Naša makroekonomska ravnoteža i nije neka ravnoteža. To tim više zbunjuje jer su Njemačka i Norveška u neravnoteži. Postavlja se pitanje kako je moguće zamisliti da je Hrvatska u ravnoteži a navedene zemlje to nisu? Meni nije jasno. Zato sam u uvodu pitao – čemu igre?

Jedan od argumenata da je postignuta ravnoteža je rast dohotka po glavi stanovnika. Sada odjednom Bruxelles ne zna da se hrvatski građani iseljavaju. U deset godina četiristo tisuća. Ako se nazivnik smanjuje koeficijent raste. Kakva je to ravnoteža. Platna bilanca jasno kazuje kako hrvatski suficit ovisi o turizmu i stabilnom dotoku transfera. Iseljavanje smanjuje nezaposlenost ali i zaposlenost. Četiristo tisuća predstavlja deset posto ukupne populacije. To je gotovo dvadeset posto radno sposobne populacije. Iseljuju se mladi ljudi koji su poslovno najpotentniji. Naša ravnoteža bilježi prosječnu zaposlenost manje od deset radnika po tvrtki. Prosječna tvrtka u kojoj radi do deset radnika nije u mogućnosti amortizirati bilo kakav šok. Preko devedeset poto tvrtki zapošljava manje od deset radnika. Čudna je to ravnoteža.

Zato bi bilo dobro kazati mladima da ne odlaze u Njemačku i Nizozemsku jer su oni u odnosu na Hrvatsku nestabilne zemlje. Rečeno djeluje glupo. I jest glupo. Hrvatska je vrlo nestabilna zemlja. Ovisimo o turističkom sektoru koji inače burno reagira na šokove. Ratni šokovi su dramatični. Već samo ta činjenica morala bi biti jasno podvučena u bilo kojoj analizi makroekonomske ili bilo koje druge ravnoteže.